

27. Scully R. E., Young R. H., Clement Ph. B. Tumors of the Ovary, Maldeveloped Gonads, Fallopian Tube and Broad Ligament. — Atlas of Tumor Pathology. — F23. — Bethesda, Maryland. — 1998.

28. Demopoulos R. I., Aronov R., Mesia A. Clues to the pathogenesis of fallopian tube carcinoma: a morphological and immunohistochemical case control study // Int. J. Gynecol. Pathol. — 2001. — N 20. — P. 128-132.

29. Chow S. N., Chen M. Tubo-ovarian abscess mimicking malignancy: report of two cases // J. Formos. Med. Assoc. — 2000. — N 99. — P. 779-782.

30. Медведев Б. И., Казачкова Э. А., Казачков Е. П. Особенности местного иммунитета при ассоциированных заболеваниях органов таза // ЖМЭИ. — 2000. — № 2. — С. 89-92.

31. Долгушина В. Ф., Телешева Л. Ф., Долгушин И. И. Местный иммунитет половой системы у беременных с генитальной инфекцией // Там же. — С. 92-95.

32. Иванюта Л. И., Травянко Т. Д., Ракша И. И. Фолликулогенез в ди-

намике менструального цикла и содержание стероидных гормонов в фолликулярной жидкости у женщин с бесплодием воспалительного генеза // Акуш. и гинек. — 1990. — № 6. — С. 32-34.

33. Фанченко Н. Д., Алексеева М. Л. Внутриклеточное распределение эстрогенных рецепторов в эндометрии человека // Вопр. мед. химии. — 1985. — № 2. — С. 24-27.

34. Долгушин И. И., Черных С. Л., Долгушина В. Ф. Гормональная коррекция резидентной микрофлоры влагалища и шейки матки у женщин с хроническими цервицитами // ЖМЭИ. — 2001. — № 4. — С. 100-104.

35. Канаян А. С., Агабекян Г. Г., Канаян С. А., Штозинек П. Экстраовариальная опухоль Бреннера, ассоциированная с хроническим нетуберкулезным сальпингитом и хронической эктопической беременностью (описание случая) // Медицинская визуализация. — 2003. — № 2. — С. 74-75.

36. Gray Y., Libbey N. P. Xanthogranulomatous Salpingitis and Oopho-

ritis. A case Report and Review of the Literature // Arch. Pathol. Lab. Med. — 2001. — N 125. — P. 260-263.

37. Quijano G., Cohen M. Salpingooforitis xantogranulomatosa asociada con malformacion uorrectogenital en una adolescente // Arch. Argent. Pediatr. — 2003. — N 101. — P. 119-121.

38. Intravenous leiomyomatosis: molecular and cytogenetic analysis of a case / B. J. Qude, P. Dal Cin, D. M. Neskey et al. // Med. Pathol. — 2002. — N 15. — P. 351-356.

39. Tips and tricks: Intravenous leiomyomatosis / M. Ahmed, S. Zangos, W. O. Bechstein, T. J. Vogl // Eur. Radiol. — 2003. — Nov. — P. 1-3.

40. Roth L. M., Reed R. J. Cotyledonoid leiomyoma of the uterus: report of a case // Int. J. Gynecol. Pathol. — 2000. — N 19. — P. 272-275.

41. Mi-Jin Kim, Yoon-Ki Park, Jae-Ho Cho Cotyledonoid Dissecting Leiomyoma of the Uterus: A Case Report and Review of the Literature // J. Korean med. Sci. — 2002. — N 17. — P. 840-844.

УДК 617.741-004.1-053.9-08

Г. Ю. Венгер, Н. А. Ульянова

РЕЗУЛЬТАТИ КОМПЛЕКСНОГО КОНСЕРВАТИВНОГО ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ НА ВІКОВУ КАТАРАКТУ

Одеський державний медичний університет

За останні роки в Україні захворюваність на катаракту зросла більше ніж удвічі [1], особливого медико-соціального значення набуває збільшення частоти виникнення катаракти у осіб молодого працездатного віку [2]. Удосконалення мікрохірургічних технологій забезпечило значне зменшення інвалідності, спричиненої катарактою, але не задовольнило потреби у високоефективних консервативних методах лікування та профілактики даної патології. У сучасній офтальмології для профілактики помутніння кришталика широкого застосування набули інстиляції крапель різного вмі-

сту, були спроби використання антиоксидантних, ферментативних препаратів [3; 4]. Однак не сформувалося сталої загальноприйнятої комбінації препаратів як місцевого, так і системного впливу для профілактики та консервативного лікування вікової катаракти.

Метою нашої роботи було дослідження ефективності комплексного використання очних крапель «Квінакс» і гепатопротекторного препарату «Карсил» при віковій катаракті.

Матеріали та методи дослідження

Під спостереженням перебувало 40 хворих (80 очей) з

початковою віковою катарактою, віком від 50 до 60 років. У відповідності з метою та завданням дослідження хворі були розподілені на дві однакові групи. За локалізацією помутнінь визначали задньокапсулярні, кортикальні, ядерні та змішані форми вікової катаракти, які траплялися з однаковою частотою в усіх групах.

Хворим першої групи для консервативного лікування призначали очні краплі «Квінакс» постійно, згідно з відповідними рекомендаціями, а хворим другої групи — комплексне консервативне лікування з використанням очних крапель «Квінакс» по 2 краплі

в кон'юнктивальну порожнину тричі на добу, щодня впродовж усього курсу лікування та препарат «Карсил» внутрішньо по 1 драже 3 рази на добу, щодня впродовж місяця, з повторним призначенням через кожні 6 міс. Термін спостереження за хворими становив 12 міс.

Усім хворим виконували стандартне офтальмологічне обстеження (до початку лікування, через 1, 6 та 12 міс після початку лікування): визначення гостроти зору, поля зору, чутливості зорового нерва за фосфеном, тонометрію, біомікроскопію, офтальмоскопію, УЗ-ехобіометрію. Швидкість прогресування катаракти оцінювали за змінами показників гостроти зору в динаміці, даними біомікроскопії кришталиків з обов'язковим медикаментозним мідріазом, за динамікою змін показників оптичної щільності кришталиків.

Для визначення оптичної щільності кришталика одержували статичне його зображення у прохідному світлі в умовах мідріазу за допомогою фотоцілінної лампи «Carl Zeiss». Негативи аналізували на мікроскопі «Carl Zeiss Axiostar» з підключеною цифровою відеокамерою. Отримані цифрові зображення вивчали з використанням програмного забезпечення «ВідеоТест 4.0-Мастер» виробництва фірми

«ВідеоТест», Росія. Оптичну щільність кришталиків визначали в одиницях яскравості (о. я.).

Результати дослідження та їх обговорення

У результаті проведених досліджень встановлено, що у хворих в обох групах вихідна максимальна коригована гострота зору становила у середньому 0,7; при біомікроскопії виявлялися поодинокі дрібні задньокапсулярні вакуолі, початкова офускація задньої капсули кришталика, огрубіння заднього кришталикового шва. Середня оптична щільність кришталиків у хворих першої та другої груп спостереження до початку лікування статистично не відрізнялася (таблиця).

У хворих, які отримували лише «Квінакс», через 6 міс після початку лікування гострота зору знизилася на 14,3 %. Надалі катаракта продовжувала прогресувати, про що свідчило зменшення гостроти зору через рік на 21,4 %. Оптична щільність кришталика збільшувалася відповідно на 5 та 11,4 % порівняно зі станом на момент початку лікування. Наведені показники гостроти зору й оптичної щільності кришталика корелювали з даними біомікроскопічного дослідження.

У групі хворих, які отримували комплексне лікування,

виявлено лише тенденцію до зменшення гостроти зору та збільшення оптичної щільності кришталика через 6 міс після початку лікування. Обстеження хворих даної групи через рік після початку лікування не виявило ознак прогресування катаракти. У цих хворих також були вища (на 18,2 %) гострота зору і нижча (на 7,6 %) оптична щільність кришталика порівняно з хворими, які впродовж року отримували лише «Квінакс».

Ефективність запропонованої комбінації зазначених препаратів, на нашу думку, забезпечується поєднанням їх ефектів. Використання у хворих на катаракту «Квінаксу», який запобігає окисленню функціональних груп кристалінів, перешкоджає денатураційним змінам кришталикових білків та їх помутнінню.

Проте для ініціації механізмів катарактогенезу може мати значення стан антиоксидантного статусу — як місцевого (у кришталику), так і загального. Тому застосування лише «Квінаксу» у хворих, як свідчать наші дослідження, не виключає подальшого прогресування катаракти. Застосування карсилу, який містить біоантиоксидант силімарин, може бути виправданим у даному випадку з двох причин. По-перше, реалізація антиоксидантної активності силімарину здійснюється за рахунок переривання ланцюга вільнорадикальних реакцій [5]. По-друге, силімарин, якому притаманні гепатопротекторні властивості, запобігатиме або зменшуватиме вільно-радикальне ушкодження гепатоцитів, що виникає при хронічному системному окисному стресі, і сприятиме, таким чином, підтримці печінкою антиоксидантного гомеостазу всього організму [6]. Отже, відбувається одночасно вплив на місцеві (у кришталику), патогенетичні ланки катарактогенезу та на системні фактори, зо-

Таблиця

Динаміка змін гостроти зору та оптичної щільності кришталика при різних методах консервативного лікування

Метод лікування	Показники	До лікування	Після початку лікування		
			1 міс	6 міс	12 міс
«Квінакс»	Гострота зору	0,70±0,03	0,70±0,04*1	0,60±0,02	0,55±0,03
	Оптична щільність	2,01±0,03	2,02±0,07*1	2,11±0,04	2,24±0,05
«Квінакс», карсил	Гострота зору	0,71±0,02	0,70±0,02*1	0,65±0,03*1	0,65±0,03*1, *2
	Оптична щільність	2,01±0,03	2,02±0,04*1	2,07±0,04*1	2,07±0,03*1, *2

Примітка. *1 — $P > 0,05$ порівняно зі станом на момент початку лікування; *2 — $P < 0,05$ порівняно із хворими, які отримували лише «Квінакс».

крема, стан антиоксидантної системи організму, функціональний стан печінки, зміни яких сприяють прогресуванню вікової катаракти.

Висновки

Таким чином, поєднане використання очних крапель «Квінакс» і гепатопротекторного препарату карсил є ефективним комплексним засобом консервативного лікування та профілактики прогресування вікової катаракти.

Перспективи подальших розробок: доведення ефективності застосування препаратів місцевого та системного

спрямування для лікування вікової катаракти визначає необхідність подальших досліджень залежності перебігу процесів катарактогенезу від стану реактивності, неспецифічної резистентності організму.

ЛІТЕРАТУРА

1. Левтюк Л. І., Аніна Є. І., Степанюк Г. І. Катаракта серед населення України // Наук. конф. офтальмологів, присвяч. 125-річчю акад. В. П. Філатова. Одеса, Україна, 2000: Тези доп. — Одеса: Астропринт, 2000. — С. 72-73.

2. Пучківська Н. О. Актуальні питання патогенезу, діагностики та лікування сенільної катаракти // Журн. АМН України. — 1995. — Т. 1, № 2. — С. 245-254.

3. Мальцев Є. В., Паєлюченко К. П. Биологические особенности и заболевания хрусталика. — Одесса: Астропринт, 2002. — 448 с.

4. Полунин Г. С., Полунина Е. Г., Шеремет Н. Л. Классификация катаракт и возможности их терапевтического лечения // Рефракционная хирургия и офтальмология. — 2003. — Т. 3, № 2. — С. 37-42.

5. Логинов А. С., Матюхин Б. Н. Внутриклеточная активация кислорода и молекулярные механизмы автоокислительного повреждения печени // Вестник РАМН. — 1994. — № 5. — С. 3-7.

6. Харченко Н. В. Сучасні гепатопротектори в лікуванні хворих із хронічними ураженнями печінки // Ліки України. — 2004. — № 3. — С. 14-18.

УДК 618.3-06:616.8-009.24:159.942-055.26

С. Р. Галич

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ КРОВОТОКУ У МАГІСТРАЛЬНИХ СУДИНАХ ГОЛОВИ І ШИЇ ПАЦІЄНТОК З ПРЕЕКЛАМПСІЄЮ

Одеський державний медичний університет

Вступ

Незважаючи на численні наукові дослідження, проблема преекламписі ще далека від остаточного розв'язання, оскільки це ускладнення вагітності зумовлює високі показники перинатальної захворюваності та смертності [1; 2]. Базуючись на наявних відомостях, сучасне акушерство розглядає преекламписю з позицій синдрому дизадаптації, в основі якої лежить судинний спазм з подальшою ішемією, коагулопатичними зрушеннями та погіршенням мікроциркуляції у життєво важливих органах [3; 4].

Клінічними проявами виразності системних порушень і тяжкості преекламписі вважаються симптоми подразнення ЦНС [5]. Появу таких симптомів (головний біль, запамом-

рочення, миготіння «мушок» перед очима, погіршення зору, нудота та ін.) зазвичай розглядали як прояви тяжкої преекламписі — за нинішньою класифікацією, або власне преекламписі — за попередньою класифікацією [6; 7]. Однак деякі наукові дані та клінічна практика спонукали до думки про те, що перераховані симптоми нерідко супроводжують фізіологічну вагітність або при таманні пацієнткам з вегетосудинною дистонією і не завжди свідчать про наявність дизадаптації [8].

У попередніх дослідженнях нами продемонстровано різницю між термінами виникнення та виразністю вегетативно-емоційних скарг впродовж фізіологічної та ускладненої преекламписі вагітності [9]. Пояснення отрима-

ним даним вбачали у припущенні, що встановлена різниця зумовлена особливостями кровопостачання головного мозку та шийного відділу спинного мозку, які здійснюють центральну регуляцію кровотоку.

Метою нинішнього етапу дослідження було встановлення особливостей кровотоку в магістральних судинах голови та шиї пацієнток впродовж фізіологічної вагітності та за умов розвитку преекламписі.

Матеріали та методи дослідження

Кровотік у магістральних судинах голови та шиї досліджували методом кольорового дуплексного картування (КДК) за допомогою апарата "Sonoline Elegra" фірми Sie-

